

Sygn. akt: III AUa 1060/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 marca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Iwona Szybka (spr.)

Sędziowie: SSA Janina Kacprzak

SSA Lucyna Guderska

Protokolant: sekr. sądowy Aleksandra Słota

po rozpoznaniu w dniu 26 marca 2013 r. w Łodzi

sprawy **C. R.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.**

o wypłatę emerytury,

na skutek apelacji wnioskodawczyni

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 19 kwietnia 2012 r., sygn. akt: VIII U 373/12;

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 1060/12

UZASADNIENIE

Decyzją z 10 stycznia 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. przyznał C. R. prawo do emerytury od 1 października 2011 r. na podstawie art. 24 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS. Jednocześnie organ rentowy zawiesił wypłatę emerytury, wobec braku informacji o zakończeniu zatrudnienia.

W odwołaniu od decyzji ubezpieczona zakwestionowała fakt zawieszenia wypłaty jej świadczenia, podnosząc, że nie dotyczy jej warunek rozwiązania stosunku pracy.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Na rozprawie w dniu 19 kwietnia 2012 r. pełnomocnik ubezpieczonej wskazał, że C. R. przebywa na terytorium Kanady i tam pracuje.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 19 kwietnia Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi oddalił odwołanie.

Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawczyni C. R., urodzona w dniu (...) ma przyznane od 1 października 2011 r. prawo do emerytury. Zamieszkuje w Kanadzie, gdzie pozostaje w zatrudnieniu.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd pierwszej instancji uznał odwołanie za niezasadne. Wskazał na treść art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych obowiązujący od 1 stycznia 2011 r., zgodnie z którym prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. C. R. nie rozwiązała stosunku pracy w Kanadzie, jest nadal zatrudniona, a więc organ rentowy był zobowiązany do wstrzymania wypłaty świadczenia emerytalnego. Sąd uznał za niezasadne twierdzenia skarżącej, że doszło do pozbawienia jej praw nabytych. Trybunał Konstytucyjny oceniał bowiem podobne rozwiązanie istniejące wcześniej na mocy art. 103 ust 2a ustawy emerytalnej i uznał je za zgodne z ustawą zasadniczą i nienaruszające zasady ochrony praw nabytych. Zaznaczył również, że podnoszona w odwołaniu umowa międzynarodowa pomiędzy Polską i Kanadą nie wyłącza stosowania polskich, krajowych zapisów prawych, w tym art. 103 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Apelację od wyroku złożył pełnomocnik ubezpieczonej. Zarzucił Sądowi nierozważnie wszystkich okoliczności sprawy, w tym faktu łączącej Polskę i Kanadę umowy w zakresie ubezpieczeń społecznych. Podniósł, że zaskarżone rozstrzygnięcie jest także sprzeczne z art. 5 k.c. Podkreślił, iż odwołująca nie musi dla realizacji emerytury przedstawić dowodu na rozwiązanie stosunku pracy z pracodawcą kanadyjskim.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

Zarzuty ubezpieczonej podniesione już w odwołaniu dotyczyły naruszenia przez organ rentowy Konstytucji RP, a zwłaszcza zasady ochrony praw nabytych. W tym zakresie Sąd Apelacyjny w sytuacji wnioskodawczyni nie dostrzegał by wobec niej doszło do takiego naruszenia. Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 13 listopada 2012 r., o sygn. akt: K 2/12, orzekł, że art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2010 r., Nr 257, poz. 1726) w związku z art. 103 a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j.t. Dz.U. 2009 r., Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.), dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010 r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Jednakże orzeczenie to nie zmienia sytuacji ubezpieczonej, gdyż rozstrzygnięcie Trybunału nie znajduje do niej zastosowania, zważywszy na fakt, że prawo do emerytury nabyła ona w dniu 1 października 2011 r., a więc w stanie prawnym, w którym obowiązywał już art. 103a ustawy emerytalnej, zgodnie z którym prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał ją bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Z powyższego wynika, że w reżimie prawnym, w którym C. R. nabyła prawo do świadczenia emerytalnego, nie było możliwości pobierania tegoż świadczenia bez rozwiązania stosunku pracy z ostatnim pracodawcą. Zatem, choć rzeczywiście warunkiem przyznania emerytury jest osiągnięcie wieku, to warunkiem jego realizacji jest ustanie zatrudnienia, a jak wynika z oświadczenia pełnomocnika ubezpieczonej, pozostaje ona nadal w zatrudnieniu i pozostawała w nim bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury. Odnośnie zaś samego rozwiązania w postaci uzależnienia realizacji prawa od rozwiązania stosunku pracy, jak podniósł już Sąd Okręgowy, wypowiedział się Trybunał Konstytucyjny na tle tożsamego treściowo art. 103 ust 2a ustawy emerytalnej. W wyroku z 7 lutego 2006 r. SK 45/04 (OTK –A 2006, nr 2, poz. 15) Trybunał uznał, że przepis ten jest zgodny z Konstytucją, nie narusza zasady zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa, zasady niedziałania prawa wstecz, zasady ochrony praw nabytych, czy obowiązku wprowadzania zmian do systemu prawnego z zachowaniem odpowiedniego *vacatio legis*. Trybunał uznał tym samym, że ustawodawca ma prawo uzależnić podjęcie wypłaty emerytury od uprzedniego rozwiązania stosunku pracy, a rozwiązanie to,

wbrew twierdzeniom skarżącej, nie narusza zasady równości. W uzasadnieniu wskazał, że do ustawodawcy należy precyzyjne określenie kryteriów nabycia i korzystania z prawa do emerytury. Ma on przy tym szeroki zakres swobody pod warunkiem poszanowania istoty konstytucyjnego prawa do zabezpieczenia społecznego. Wobec przedstawionej istoty konstytucyjnego prawa do zabezpieczenia społecznego po osiągnięciu wieku emerytalnego, Konstytucja nie zawiera nakazu zagwarantowania świadczeń emerytalnych osobom kontynuującym działalność zawodową. W tym kontekście rozwiązanie stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą stanowi cechę istotną, uzasadniającą efektywne korzystanie z prawa do świadczeń emerytalnych. Osoby, które postanowiły nie rozwiązywać stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą, nie mają wspólnej cechy istotnej z punktu widzenia realizacji prawa do emerytury. Konkludując, skarżąca nie może powoływać się na zasadę ochrony praw nabytych, gdyż nabyła prawo do emerytury w reżimie prawnym uniemożliwiającym pobieranie świadczenia emerytalnego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy i nie dotyczy jej wspomniany wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r.

Odnosząc się zaś do kwestii obowiązywania pomiędzy Polską i Kanadą umowy międzynarodowej dot. ubezpieczeń społecznych należy zauważyć, że nie wpływa ona na kwestię spełnienia przez ubezpieczoną warunków koniecznych do otrzymania świadczenia wypłacanego przez polską instytucję ubezpieczeniową. Bo choć można uznać, że odwołującej dotyczy rzeczona umowa tj. Umowa o zabezpieczeniu społecznym między Rzeczpospolitą Polską a Kanadą (Dz.U. 2009 r., Nr 133, poz. 1095) bowiem wnioskodawczyni pracowała w Polsce a obecnie mieszka w Kanadzie (art. 3) to niewątpliwie jej wniosek dotyczył tylko i wyłącznie świadczenia przyznanego przez polską instytucję ubezpieczeniową w oparciu o polskie ustawodawstwo i przebyte w Polsce okresy ubezpieczenia. Zatem w tym przypadku sama umowa ma to znaczenie, że pomimo, iż osoba uprawniona do emerytury polskiej zamieszkuje w Kanadzie, nie wpływa to na zmniejszenie, zmianę, zawieszenie lub wstrzymanie świadczenia wyłącznie z uwagi na fakt jej pobytu w tym kraju. Natomiast samo prawo do świadczenia i jego wypłata następuje wyłączenie według przepisów polskich, czyli ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Ustawa ta, w art. 103 a, wymaga dla realizacji prawa do emerytury rozwiązania stosunku pracy z ostatnim pracodawcą, wypełnienia tego zaś warunku w stosunku do ubezpieczonej, stwierdzić nie można.

Mając na względzie powyższe wywody stwierdzić należy, że w sprawie nie zachodziły jakiegokolwiek zagadnienia prawne budzące wątpliwości i przez to uzasadniające wystąpienie do Sądu Najwyższego z pytaniem prawnym, niezależnie już od tego, że pytanie takie może zgodnie z art. 390 § 1 k.p.c. zadać wyłącznie Sąd rozpoznający środek odwoławczy a więc nie Sąd pierwszej instancji. Zarzut tej treści wysuwany przez apelującego jest więc tym bardziej niezasadny.

Wreszcie nie może odnieść skutku odwoływanie się do treści art. 5 k.c. W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych niedopuszczalne jest bowiem powoływanie się na zasady współżycia społecznego, jako że prawo ubezpieczeń społecznych nie zawiera normy o charakterze takiej klauzuli generalnej, ani też normy zezwalającej na stosowanie w zakresie nieuregulowanym przepisów k.c.

Reasumując poczynione rozważania apelacja wniesiona w niniejszej sprawie jest bezzasadna i jako taka podlega na podstawie art. 385 k.p.c. oddaleniu.